

prima instanță – E. Cobzac
instanța de apel – N. Vascan, T. Pelin, Gr. Zubati

dosarul nr. 2ra-2031/13

ÎNCHEIERE

03 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nicolae Clima
Ala Cobăneanu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Mariei Belan împotriva pârâtului Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2012, prin care a fost admis apelul declarat de către Maria Belan, casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 19 aprilie 2012, cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea în parte a acțiunii,

constată:

La 22 februarie 2012 Maria Belan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral cauzat prin această încălcare.

În motivarea acțiunii Maria Belan a invocat neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești emise de judecătoria Ciocana mun. Chișinău la data de 12 ianuarie 2010 privind încasarea de la ÎI „Poligrafist” în beneficiul reclamantei Măria Belan a indemnizația de concediu în sumă de 250 lei și a salariului în sumă de 3500 lei.

Astfel reclamanta indică, precum că la executarea hotărârii judecătorești emise de judecătoria Ciocana mun. Chișinău la data de 12 ianuarie 2010, a participat OOPS com. Cruzești, Marin Cucu, care, fiind agent constatator, nu a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție, în temeiul art. 399 alin. (2) Cod Contravențional, în privința cet. I. Ciurea, eschivându-se de la obligațiile de serviciu și tăinuind contravenția în cauză.

La data de 11 august 2011, executorul judecătoresc, Augustin Bodrug, a încercat să inițieze procedura de conciliere a părților, însă administratorul I. Ciurea, la conciliere nu s-a prezentat.

La data de 23 iulie 2011, executorul judecătoresc Augustin Bodrug, a întocmit un proces-verbal de constatare a contravenției prevăzute de art. 318 Cod Contravențional, în temeiul atribuțiilor stabilite de art. 23 Cod de Executare și a înaintat procesul-verbal în cauză spre examinare în fond. Însă, instanța de judecată a respins solicitarea executorului judecătoresc pe motiv că procesul-verbal în cauză nu corespunde cerințelor Codului Contravențional.

Prin urmare, la data de 12 noiembrie 2011, executorul judecătoresc Augustin Bodrug, repetat a efectuat controlul executării hotărârii judecătorești respective, constatând că administratorul debitorului - I. Ciurea, deține bani în numerar, ce aparțin debitorului IP „Poligrafist”, însă debitorul refuză să execute hotărârea nominalizată și să restituie suma de bani adjudecată.

La data de 12 noiembrie 2011, executorul judecătoresc Augustin Bodrug, a întocmit repetat un proces-verbal de constatare a contravenției prevăzute de art. 318 Cod Contravențional, în temeiul atribuțiilor stabilite de art. 23 Cod de Executare și a înaintat procesul-verbal în cauză spre examinare în fond. Instanța de judecată iarăși a respins solicitarea executorului judecătoresc pe motiv că nu are atribuții de a constata contravenții expres stabilite în Codul Contravențional, or Departamentul de Executare și nici Oficii de executare nu mai există, iar legiuitorul nu a prevăzut expres competența constatării contravenției prevăzute de art. 318 Cod Contravențional, deși există alte norme care permit atât MAI cât și Procurorului să constate/examineze contravențiile în cauză, sancțiunea fiind stabilită de către instanța de judecată.

La data de 21 decembrie 2011 reprezentantul reclamantei Maria Belan - Filipp Druța, a sesizat Procurorul sect. Ciocana, solicitând să fie constatată/examinată contravenția prevăzută de art. 318 Cod Contravențional, referitor la neexecutarea hotărârii instanței de judecată și să fie întreprinse măsuri legale pentru a restabili legalitate și ordinea de drept.

Reclamanta menționează că la data de 22 decembrie 2011, sesizarea în cauză a fost repartizată pentru examinare procurorului în Procuratura sect. Ciocana. Reprezentantul reclamantei Maria Belan, a comunicat cu procurorul în cauză, explicându-i importanța acestei sesizări și necesității examinării în termen restrâns, din motivul existenței deja a violării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, însă procurorul nici până acum nu a întreprins nici o măsură în vederea asigurării dreptului la un proces echitabil.

Astfel, reclamanta Maria Belan susține că în rezultatul acestor încălcări flagrante a dreptului la un proces echitabil este și în prezent stresată și frustrată ca rezultat al neexecutării hotărârii irevocabile din 12 ianuarie 2010 și al imposibilității de a se folosi de banii săi pentru o perioadă de aproximativ 24 de luni, precum și în rezultatul acestor suferințe psihice s-a îmbolnăvit și fizic.

Solicită reclamanta constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 2-162/2010 din 12 ianuarie 2010, repararea prejudiciului material în sumă de 3000 lei și prejudiciului moral în mărime de 7 000 lei cauzat prin această încălcare.

Prin hotărârea judecătorească Rîșcani mun. Chișinău din 19 aprilie 2012 acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2012 a fost admis apelul declarat de către Maria Belan, casată hotărârea primei instanțe și emisă o hotărâre nouă cu privire la admiterea în parte a acțiunii, constatându-se încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii irevocabile a Judecătorească Ciocana mun. Chișinău din 12 ianuarie 2010 cu încasarea de la Ministerul Finanțelor în beneficiul Mariei Belan suma de 3 000 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea a fost respinsă.

La 09 aprilie 2013 Ministerul Finanțelor a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a interpretat eronat dispozițiile Legii cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Raportat la faptul că prin actele de dispoziție ale instanțelor de judecată, nu a fost argumentată și justificată suma de 3 000 lei, care a fost dispusă cu titlu de prejudiciu moral, recurentul consideră că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și procedural. În acest context, mențiunea instanței de a încasa din contul bugetului de stat suma de 3 000 lei cu titlu de prejudiciu moral s-a întemeiat pe prezumții reținute cu încălcarea reglementărilor prevederilor art. 240 și 241 CPC.

La fel, recurentul consideră că instanța de apel, în cazul constatării încălcării termenului rezonabil al cauzei, urma să aplice prevederile art. 5 alin. (2) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, conform căruia la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată poate decide că simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Ministerul Finanțelor asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nicolae Clima

Ala Cobăneanu